

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Aradi választás előtt.

Makó, június 23.

Vasárnap délután tartotta Aradon az egyesült függetlenségi és 48-as párt képviselőjelöltje, Széchenyi Aladár gróf, kíséretében Aradra érkeztek Károlyi Mihály gróf, a függetlenségi párt ügyvezető elnöke, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf, Bakonyi Samu Béla, Beck Lajos, Justh János, Mandorff Géza báró, Sümegi Vilmos, Kelemen Béla, Urmánczy Nándor, Kun Béla és Bartos János orsz. képviselők, Kemény Árpád báró főrendiházi tag, a volt képviselők közül pedig Buza Barna, Gaál Gaszton, Fábry Károly, Lázár Zóárd és Hódy Gyula; aztán Bala Aladár nyugalmazott főispán, az orsz. szociáldemokrata párt megbízásából pedig Landler Jenő dr. és Klarik Ferenc; a népszövetség részéről Sipos népszövetségi líkár.

Békés, Csánád, Bihar, Torontál, sőt még Hunyadmegye távolabbi pontjairól is érkeztek deputációk, úgy, hogy mintegy 150 tagból álló Széchenyi gróf kísérete, mikor délután fél 1 óra tájban a vonat az aradi pályaudvarra berobogott.

A népgyűlést délután öt órakor Barabás Béla országgyűlési képviselő nyitotta meg.

— A jogfontosság elvénél fogva — mondotta — ezen a helyen engem illet meg az első szó, mert három év előtt az én kezemből csavarta ki itt a népjogok zászlóját az erőszak, a pénz, a durvaság és a presszió. A sárba tiprott zászlót most újra felvesszük, felveszi az enyémmel erősebb és hatalmasabb kéz.

Ezután leikes, percekig tartó éljenzés közt gróf Széchenyi Aladár lépett a szószékre, hogy programbeszédét megtartsa.

— A mikor 1889-ben — mondotta — az első nagy véderővita folyt le a képviselőházban Tisza Kálmán miniszterelnöksége idején, akkor mondotta el parlamentári szűzbeszédét a jelenlegi miniszterelnök gróf Tisza István, akkor még egészen fiatal ember volt, de első szereplése sokak előtt nem volt szimpátiikus, éppen azért, mert hiányzott belőle a fiatalságot annyira jellemző szerénység. Ugyanaznap este az akkori szabadelvű párt klubhelyiségében sokan udvö-

zölték Tisza Kálmán fia sikere alkalmával. Én véletlenül egész közel állottam hozzá s így jól hallottam, ma is élénken emlékezem rá, hogy Tisza Kálmán az üdvözlőknek a következőket válaszolta:

— Nagyon jól tudtam, hogy az én István fiam kiváló tehetségekkel rendelkezik. Ne adja az Isten azonban, hogy ő valaha a kormány élére, vagy a képviselőház elnöki székébe kerüljön, mert abból nagy veszedelem keletkezik úgy ő reá, mint az országra!

Tisza Kálmán ismerte liának erőszakos hajlamait s előre látta a veszedelmet. Bekövetkezett minden, a mit ő előre sejtett. Miután törvényellenes módon elnökké választották, június 4-én brutálisan és zsarnoki módon tönkre tette negyvennyolcas idők összes vívmányait. B választójoggal foglalkozott ezután gróf Széchenyi. Kijeleutette, hogy elsősorban ennek a törvénynek revideálására van szükség.

Kétségbeesítő kép tárul az ember elé a Désy-Lukács-féle szegényletes perből. Megtudtuk, hogy Lukács, Magyarország volt miniszterelnöke, a Szent István rendvitéze, közönséges tolvaj. Mert szerintem egészen mindegy, vajjon én az államnak pénzét, tehát közvagyonot, mindnyájunk, a magam részére vagy pedig mások részére lopom-e el. Megtudtuk továbbá, hogy gróf Khuen Héderváry Károly, Magyarország volt miniszterelnöke és az aranyapjas rendnek a vitéze, ezeket a lopott milliókat elköltötte választási célokra. Ő választotta meg a munkapártot és annak vezérét, Tisza Istvánt. Már most az aranyapjas rendnek a vitéze tulajdonképpen orgazda volt. Az orgazda és a tolvaj pedig körülbelül egyforma megítélésben részesül.

— Megtudtuk továbbá, hogy gróf Tisza István, Magyarország jelenlegi miniszterelnöke és szintén a Szent István-rendnek vitéze, ezt a két előbb nevezett nagyurat rábírta, felbujította, hogy ezt a cselekedetet kövessék el, tehát ő volt az értelmi szerző vagy mondjuk a felelős szerkesztő. — Nagy hatás mellett volt Tiszának tanuképp való jelentkezéséről, majd arról, hogy a főrendiházban azon kérdésre, hogy azonosítsa-e magát Lukács eljárásával, választ nem adott, tehát kitért a választás alól.

Oda konkludál, hogy lopott milliókból hozták össze a munkapártot és ezen lopott millióknak köszönheti Tisza a hatalmát. A mostani gyászos rendszernek egész alapja: tolvajlás, csalás és sikkasztás. Lukács és Tisza között nem lét különbséget. Tisza kinevezését a nemzet pofonütésének tekintti. Jót nem vár tőle, csak a lehető legrosszabbra van elkészülve.

Zugó éljenzés követte Széchenyi programbeszédét, majd Apponyi szólt fel s lelkes szavakkal ostromozta a munkapártot és a kormányt. Ha a közviszonyok, — mondotta — annyira elvadulnak, hogy a képviselők még a társadalmi érintkezést is felfüggesztik, akkor annak mélyreható okai lehetnek. Hol vannak az okok, hol van a baj? — kérdezte gróf Apponyi.

— Tisza István fejében, én tudom, én szakértő vagyok! — kiáltotta közbe harsány hangon Szerdahelyi Henrik, a hírhedt vált politikusi állatorvos.

— Bevallom — mondotta beszédében Apponyi — én Tisza Istvánban június negyedike dacára tiszteltem becsültem lelkemben azt a nagy energiát s azt mondtam, ezt a hatalmas akaratot még talán a haza javára is fordítható. De megszűnt ez az érzés lelkemben akkor amikor a Désy-itélet után a munkapártban dicsőhimnuszot zengett Lukács Lászlóról s galád blasphemiával Széchenyi István gróffal hasonlította össze azt az embert. Megszűnt iránta érzett tisztelem akkor, a mikor a törvény után az erkölcsi állapot is felrugta.

Utánuk meg többen beszéltek és a közönség lelkesültsége után Aradon Tisza biztos bukásnak néz elébe.

— Érettségi a főgimnáziumban. A makói állami főgimnáziumban ma vette kezdetét Szele Róbert dr. tankerületi főigazgató elnöklése alatt az érettségi vizsga. A gimnáziumnak 20 növendéke tesz most érettségit. A vizsgálatok három napig tartanak.

— A makói tüzoltók gyűlése. A makói önkéntes tüzoltó egyesület vasárnap é h 29-én tartja rendkívüli közgyűlését, melyen a belügyminiszter által jóváhagyott új alapszabályok alapján megejtik a tisztikar választását.

A végzet útja.

Tragédia a Bereczky László családjában.

Mintha sújtó végzet nehezednék Makón a református egyház egyik papjára, Bereczky Lászlóra és családjára.

Néhány év óta, mióta a makói hívek szeretete haza hozta őket a távol idegenből, Amerikából, nincsen év, nincs hónap, sőt nincs nap és nincs óra, hogy újabb és újabb szerencsétlenség ne csapna le rájuk s újabb és újabb fájdalom ne tépné e szerencsétlen család tagjainak lelkét.

Megrendítő, borzalmas a nehéz szenvedéseknek az a sorozata, mely folyton ott ólálkodik s folyton lecsap e szegény családra.

Alig pár év alatt már többször súlyos beteg volt a család feje, Bereczky László. Szinte a halál torkából harcolta őt vissza szerettei gondos, odaadó ápolása.

Feleségét pedig, mióta itthon vannak, egyre gyötri a ma is még gyógyíthatatlan, kínos betegség. Két gyermekük volt, Laczi és Karola s ez ártatlan csöppségek csak a télen is olyan nagy és súlyos betegségen mentek keresztül, hogy Isten csodája kellett ahhoz, hogy akkor tovább éltek, hogy felgyógyultak.

Rettenetes még elgondolni is, hogy volt idő az elmúlt télen, a mikor ugyanegy időben egyszerre fektűt a kórágynon ennek a családnak mind a négy tagja: az apa, az anya és a két kis gyermek. Egyszerre és valamennyien a legfájdóbb kinban vergődve, tehetetlenül.

Közben a halál is lesújtott egész közelükben. Az apa édesanyja halt el a tavasszal. Ez a haláleset csak fokozta a kis család bánatát, fájdalomát, csak növelte lelkük szenvedését.

A betegeskedő jó szülőknek két kis gyermekükben volt minden öröme és minden vigasztalása. Bájos s okos két gyermek, akik enyhiteni tudták a szülők lelkében azt a sok és nehéz fájdalmat, mely ezek testét folyton kínozza. Szinte feledni tudták a szerető szülők minden balsorsukat, egész szerencsétlenségüket, amikor előtűk látták, ölelhetők s csókolhatók vérükből

60 HOLD LUCZERNÁS
EGÉSZ ÉVI HASZNÁLATRA

KIADÓ
IRITZ MIKSÁNÁL.

való véreiket s lelkükből lelkedzett szép gyermekeiket.

Nyolcadik éves volt az egyik gyermek — Karola s hatodik évben van a kis Laczika, a másik gyermek. Édes, angyali bájjal telt két kicsi gyermek.

Tegnap még kettő és ma már csak — egy. Karola már csak — volt. Ártatlan kicsi lelke elszállott már a — fellegek fölé. Az égbe költözött. Angyaltársai közé megérkezett már a legszebbik angyal. Mosolygó szép szeme egy pillanatra lecsukódott, gögicselő bájos beszéde egyszerre elakadt, kis szíve hirtelen megszűnt dobogni s Karola nincs többé. Karola hirtelen meghalt...

Bereczky Lászlók, az apa s az anya leviszgatván két kis gyermeküket, úgy határozták, hogy elviszik őket messze tájakra, szép, regényes vidékre s erősítő úde levégőre, a — Balaton partjára.

A múlt héten az apa vette szárnyai alá két kis gyermeküket s előbb Budapestre utazott, majd onnan egyik rokonuk társaságában tovább, a Balaton mellé.

Itt a kies helyen, a Balaton gyönyörű partján állapodtak meg s ott vett Bereczky lakást néhány hétre két kis gyermekének s úgy volt, hogy míg majd ők is a szülők, több napokra ott tartózkodhatnak, két kis gyermeket a velők levő rokon gondjaira bizza. Ő pedig hazajön dolgait végezni.

Igy is lett. Alig két napi ott tartózkodás után a gondos apa elhelyezvén kis gyermekeit, szombaton reggel boldogan ért haza s boldogan beszélte el itthon maradt hű hitvesének, hogy milyen jól helyezte el kis gyermekeiket s azok milyen jól érzik magokat.

Am még ki se pihente Bereczky magát az ut fátalmaitól, mint tündöklő égből a hirtelen lecsapó villám, vasárnap reggel távirat érkezett, hogy — Karola súlyos beteg lett. — Alig ocsudott fel a két szülő a hír fájalmán, jött a másik sürgöny, hogy — Karola meghalt.

Az általános tisztelet s szeretet, mely e városban körül fogja e szegény családot, fájó részvételt van most mérhetetlen gyászukban és fájalmukban is. Még a közömbös lélek is kell, hogy megrendüljön s részvétet érezen ennyi gyászra s ennyi fájdalomra, mely a Bereczky családját egymás után éri.

Fáj ez a kegyetlen balsors s együtt gyászolunk a gyászoló családdal. Igaz részvételt s velők érző igaz szívünkkel.

A kis halottat holnap délután 4 órakor temetik Balaton-Endrén. A hatóság nem engedi hazahozatalát, mert a kicsi Angyalt ragályos betegség, a torokgyík ölte meg.

Szegény édes, jó kicsi Angyal! Szegény édes ártatlan Karola! A ki elmentél, a ki gyászt, fájalmat hagytál itt mindnyájunknak, a kik ismertünk s gyógyíthatlan, mély-séges fájalmat hagytál szegény jó szüleidnek, akik most zokogva sirnak kicsi koporsódnál édes kicsi Angyal — nyugodjál békében!

K.

A földéaki utfélen Joó Pál tulajdonát képező

3 fertály tanyaföld

több évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal Aradi-utca 54. ujszám.

Elvi jelentőségű döntés egy makói ügyben.

Mikor kell bejelenteni a virilis tagok helyetteseit?

Igen érdekes ügyben elvi jelentőségű döntést hozott tegnap a közigazgatási bíróság. Ezen döntéssel végleg tisztázva van azon kérdés, hogy a virilis bizottsági tagok mily időpontig jelenthetik be az alispáni hivatalnál helyetteseiket.

Az érdekes döntést két makói esetből kifolyólag mondta ki a közigazgatási bíróság. A makói izraelita és a makói görög katolikus egyház virilis jogát évek hosszú sora óta, Kecskeméti Ármán dr. főrabbi, illetve Boros János esperes plébános gyakorolják.

A virilis jog átruházását évről-évre be kell jelenteni az alispáni hivatalnak s pedig az eddigi gyakorlat az volt, hogy a felhívástól számított 15 nap alatt.

Mindkét makói egyház ezidén megkészt a bejelentéssel. Mikor aztán bejelentették lelkészeiket az alispáni hivatal visszautasította a bejelentéseket azzal, hogy a 15 napi határidő mely a bejelentésekre volt számítva már letelt s így a bejelentések tudomásul nem vehetők.

Mindkét hitközség sérelmezte a dolgot s felebbezett a közigazgatási bizottsághoz, mely szintén az alispáni álláspontjára helyezkedett s elutasította a felebbezéseket.

Most már a közigazgatási bizottságba került mindkét hitközség felebbezése, mely bíróság ma úgy döntött, hogy jogi személyekre, tehát úgy a makói izraelita, mint a görög katolikus hitközségekre ez a bejelentési határidő nem vonatkozik, hanem csakis magán személyekre s így a makói izraelita hitközséget Kecskeméti Ármán dr. főrabbi, a makói gör. kath. hitközséget pedig Boros János esperes plébános képviseli a további időre Makó város képviselőtestületében.

A közigazgatási bíróság döntése folytán most már világos, hogy csak magánszemélyek tartoznak helyetteseiket a virilisjog gyakorlására nézve bejelenteni, míg jogi személyekre nézve ilyen fikszirozott időpontot nem ismer el a joggyakorlat.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Junius 24 Kedd Róm kath. K. János Protestáns János Gör kath. Junius 5. Nap kél 4 óra 10 perckor, nyugszik 7 óra 45 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Lassu hőemelkedés várható, helyenkint inkább csak délen és keleten csapadék. Sürgöny-prognózis: Melegebb. délen, keleten sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet! 20-2 C. fok.

— A csanádmezei jegyzők gyűlése. Csanádvármegye községjegyzőinek nyugdíjválasztmánya holnap kedden délelőtti ülést tart Tarnay Ivor megyei főjegyző előnöklele alatt, melyen az egyesület folyó ügyeit intézik el.

— Mikor fizet a vasut tűzkárt? Közeli az aratás ideje s ilyen-

kor nem haszontalan tudni azoknak a gazdálkodóknak, akiknek földjük vasutvonal mellett fekszik, hogy milyen esetben fizeti meg a vasut a kárt, ha a mozdony tüzet okoz. Most érkezett meg az államvasutaknak erre vonatkozó értesítése a rendőrséghez s ennek alapján közölik, hogy az államvasutak a keresztekben, asztagokban a mozdony által esetleg okozott tűzkárokat csak abban az esetben fizeti meg, ha a keresztek, asztagok, stb. a vasuti vonaltól legalább 95 méter távolságra vannak.

— Cseregyermekek elhelyezése Torontálmegyében. A „Torontálmegyei magyar közművelődési egyesület” megbízásából felhívják Tókos Izák állami iskolai igazgatót azon szülőket, kik a jövő iskolai évre gyermekeiket a német nyelv elsajátítása végett német községekbe akarják adni, hogy azon szándékukat nála, Deák Ferenc utcai állami iskola igazgatói irodájában — a délelőtti órákban bejelenthetik. Az említett egyesület e célból szintén felhívta: Zombolya, Nagyszentmiklós, Perjámos, Rezsőháza, Nagyjéce, Billéd, Ernőháza, Nákófalva, Nagyósz, Károlyliget, Kiskomlós és Kisjéce községeket, hogy azon német szülők, kik gyermekeiket a magyar nyelv elsajátítása végett az 1913-14. tanévre szintén Makóra akarják adni, ezen szándékukat nála jelentésük be. Ezen kettős kejelentések alapján teljesen díjtalanul fogja az igazgató a nevet közvetíteni. Megjegyzendő, hogy az említett három első községekben polgári iskolák is vannak.

— Petyerdy Etus a Király Színházban. Primadonnát keres a Király Színház. És most minden héten 2-3 vidéki primadonna énekel — próbát Beóthy színházában. A múlt heten Krémerné Hegyi Lili, utána Kovács Lili játszottak és énekeltek, tegnap pedig meghívást kapott józ hét szerda estére Petyerdy Etus, a szabadkai társulat primadonnája, aki a Cigányprimásban Fedák Sári szerepét fogja eljátszani.

— Verekedés kuglizás közben. Vég egyházán a Bakai-féle vendéglőben vígan kugliztak Krukk Gellér és Zöld Antal. Egyszer azonban egyik dobás miatt összevesztettek, melyből csakhamar dulakodás lett a két ember között. E duakodás hevében Krukk úgy megharapta Zöld Antal orrát, hogy kell hozzá három hét míg meggyógyul. Krukk ellen súlyos testi sértés miatt tetek feljelentést.

— Utól rta a baj az utcán. Tegnap délelőtti nagy riadalmat keltett a korcsma előttegyszerű idegenember balesete. A szegény embert nyavaja törési roham fogta el s borzasztó volt látni szenvedéseit. A rendőrség gyorsan megjelent a helyszínen s a beteg embert a kórházba szállította. Semmiféle irás nem volt nála s így kilétét nem lehetett megállapítani.

— Tolvaj asszony. Nagy Pálné földéaki asszony álkulcsal behatolt Gábor Péterné lakásába és onnan 25 korona értékű edényt elloptott, de rajta vészelt, ezért megindították ellene az eljárást.

— Ne bántsd a védtelen madarakat. Ezt a jelszót úgy látszik nem ismeri Ragács János, özv. Ragács Jánosné 10 éves fia, mert az utcán levő egyik fára felmászott, hogy a fészekből elrabolja a kis madárfiókákat, de a lába megcsuszott s oly szerencsétlenül esett le a fáról, hogy a jobb karját eltörte.

— Tüzek a vidéken. Vidéki tudósítóink a mai napon két tüzet jelentenek a megyéből. Az egyik tüzeset Fekete Gábor dombiratosi lakos tanyáján volt, hol a gazda pipával ment fel a padlásra és a pipából kihulló szikrától meggyulladt a pad-

lason levő széna. Ettől pedig leégett a kis tanya. — A másik tüzeset is gondatlanságból származott Mezőhegyesen, hol Barabás Imrénének 11 éves Julianna nevű leánya a sertés ólak körül tüzet rakott és erről a két sertésről leégett. Az előbbi tüzesetnél a kár 800 korona, az utóbbinál 1440 korona. Mindkettő biztosításból megtérül.

— A makói vásár részegjei. Vásárt italos, részeg ember nélkül elképzelni alig lehet. A mostani vásár sem mult el ilyesmivel nélkül. A rendőrségre 6 részeg embert kísértek be kik botrányt csaptak. Az egyik József István makói, a másik Bozsogi József földéaki lakos. A többi négy Budai János, Budai Mihály, Bálint István és Arva István, kik nemcsak beruhtak, de részeg állapotban beverték a korcsma ablakait s véresre zúzták magukat. A részeg embereket szigorúan meg fogják büntetni.

— Szőkik az állami gyerek. Kusz Imre makói gazdalan volt gondozásban Nyitrai Julianna. Az állami gyermekmenhelyről adták a gazdához, de jóformán meg sem melegegett a helye, mert ma reggelre megszökött. A szökevény leány 15 éves, szeplős, kék szemű és szőke haja. Ki bővebbet tud róla jelentse a rendőrségen.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Borka Katalin özv. Biró Istvánné 76 éves, Fodor János 8 napos, Nagy Gy. Anna 4 napos korában.

Hurokra került cigányasszony.

Megkerült az elloptott száz korona.

A dombegyházi hetipiacokra gyakran eljárt mostanában Lakatos László kislejű cigány a feleségével: Lakatos Máriával. E két cigány különben arról ismeretes, hogy egylovas kocsijukon bebarangolják a vidéket és amit meglát a szemük azt nem hagyja ott a kezük.

A csendőrség több büncselekményük miatt már régebben különösen figyelte őket mint érezték, illetve jól tudták a cigányok, így lehetőleg mesze elmenekültek, ha valahol egy csendőrt pillantottak meg.

Utjuk tegnap ismét Dombegyházára vezetőit hol a piacon jártak kelték mind a ketten, miközben a cigány asszony észre vette, hogy Szűcs Péterné pénzzel telt tárcáját garabolyába tette. Utána iramodott tehát és ügyesen kilopta a garabolyából a pénztárcát, melyben 100 korona volt.

Talán sikerült volna neki elmenekülni a lopott pénzzel, mert éppen fellépett a piac mellett várakozó urának kocsijára, mikor véletlenül két csendőr jött arra. A bűnös asszony abban a hitben, hogy magáról eltereli a csendőrség figyelmét, nyomban nyavalyatörést szinlelt. Azonban éppen ez okozta vesztét. A nyavalyát szinlelő asszony mellett megállottak a csendőrök és oda tódult a piac közönsége. Ugyanekkor valaki a cigányok kocsijától nem mesze az árok parton egy üres pénztárcát talált, melyben Szűcs Péterné a saját pénztárcáját iszerte fel, ki most kezdte pénzt keresni.

A nyavalya törés természetesen eltűnt a csendőr első arckegyintésére. Ekkor azonban kezdetét vette a tagadás, de ezzel sem ment sokra a furfangos cigányasszony, mert kiküérták ruháit és megtalálták benne a Szűcsné 100 koronáját.

A cigányasszonyt azonnal letartóztatták és lopás miatt indult meg ellene az eljárás.

A közönség köréből.

Még egy pár szót

a Haffner ügyhöz.

Ellenvég szót kell emelnem L. B. „Végszó egy fölösleges ügyben” címen megjelent cikkére. Nemhiábairtam én „Megjegyzéseket a Haffner ügyben” nem véletlenül választottam e címet, nem véletlenül hagytam figyelmen kívül mindazt, ami a M. U. június 19-iki számában megjelent cikkben *förmedvény*.

Szükségnek tartottam az óvatosságot, mert készen kellett arra lennem, hogy L. B. majd előáll azzal, hogy mi közöm van nekem ehhez vagy ahhoz?

Olyannak ismertem fel a cikkirót, hogy erre is el kellett készülnöm.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy most viszonzom az L. B. kitételeit esetleg duplázott adagokban. Nekem nincs korlátlan rendelkezésemre lap, különösen nincs olyan lap rendelkezésemre, amelyik azokat a kvalifikálatlan gorombaságokat (l. M. U. számain, amint általánosságban emlegeti és igen bőven feltárlja) leköszölje.

„Ha az igazságot tartjuk szem előtt” (az igazság keresés a M. U. cikksorozatának frázis vesszője) nekem nem kell a gorombaságok arzenálját harcba vinni, nekem elegendő a tények felsorolása és ezek méltó bírálása.

Olyannak tűnik fel a M. U. teljesen jelzés nélküli cikkének és L. B. jelzéssel ellátott cikkeinek *förmedvényi* része, mint a tiszta szemtől teljesen kirostált ocshalmaz.

Hol maradt ott az értékes anyag az érvelés, az ügy érdemi megvitatása.

Amennyiben a teljesen névtelen avagy a L. B. jelzéses ur az alábbiakra elfogadhatóan megadta volna a választ, készséggel zászlót hajtottam volna előtte. Ime ezek az ügyre vonatkozóan lényegesek:

1. Igaz-e, hogy a M. U. június 15-iki számában „Sikkasztó makói könyvelő” cím alatt megjelent cikkben a makói izraelita hitközségről azt állította a cikkíró, hogy a letartóztatást megelőzőleg hitközségi oldalról erős aktív indult meg, hogy a Haffner által elsikkasztott összeget előteremtse. — ... ha az igazságot tartják szem előtt, Haffner nem is érdemel kiméket. ... Az izraelita hitközségnek ellenben hitbuzgó tagja volt és azért arról a részről történt a kísérlet, hogy a bűnös embert kivonják az emberi igazságszolgáltatás hatásköre alól. Nem tudjuk helyeselni ezt a törekvést, mely felekezeti faji szempontok előtérbe helyezésével, egy *notorius gonosztevőt* akar megszabadítani a büntetéstől, ami egyértelmű a bűnpártolásával?

2. Igaz-e, hogy két egyén, mondjuk Haffner két hitsorsosa járt el csupán cikkíró tudomása szerint ez ügyben Haffner érékben?

3. Igaz-e, hogy senkitől sem tudta a cikkíró, hogy a két hitsorsos az eklézsia nevében, ennek megbízásából járt el? Igaz-e, hogy a két hitsorsos nem tekinthető eklézsiának?

4. Igaz-e, hogy a fenti ténykedések *emberi szempontból* dicsegetre méltók, (a bűnös embert családjának és a társadalomnak megmenteni); büntetőjogi szempontból pedig megengedett a sértett jogán, aki uralkodik a vád felett, akitől függ, hogy fenntartsa-e, avagy *elajtsa-e a vádat?*

5. Igaz-e, hogy ha valakiről azt állítják, hogy bűnös embert akar kivonni az igazságszolgáltatás hatásköre alól és *notorius gonosztevőt* akar kivonni a büntetéstől, ami egyértelmű a bűnpártolással, — ez olyan vád, ami valóság esetén 1

évig terjedhető fogházbüntetéssel jár.

6. Miként hozható ilyen módon *összefüggésbe* a zsidó eklézsia Haffner Sámuel bűnösével, még akkor is, ha feltételezzük, hogy a két hitsorsos az egyház nevében járt el?

7. Miért kellett ilyen módon az izraelita hitközséget a Haffner bűnyübe *ujsgápublikálással* belevonni? Nem felesleges, jobban mondva helytelen volt-e ez?

8. Szabad-e zsidónak, nem zsidónak, egyáltalán annak, aki a cikket elolvasta, azt a cikket, amelyik ezeket tartalmazza akként aposztrofálni, hogy az tendenciózus, hecegyártás, jobb tudomás ellenére íródott?

9. Igaz-e, hogyha a cikkíró nem tudta 4. 5. pont alattiakat, és csak úgy odadobta valakire, hogy bűnpártoló, akkor meg éppen *jogosulatlan minden sértődő méltatlankodás és durva kifakadás?*

10. Igaz-e, hogy a „Haffner az ügyesség fogházába” hír jelent meg és ennek megemlézése során *egyetlen betű sincs arról, hogy a zsidó hitközség nem követett el olyat, ami egyenlő volna bűnpártolással?*

11. Mi nevezhető valaki ellen „éllel” irányulónak, ha nem az, hogy bűnös embert akar az igazságszolgáltatás hatásköre alól elvonni és hogy bűnpártoló? Korrigálás-e az, ha valaki a dolog lényegét felett el-sikklik és a sértő kitételeire magára reá sem tér, mint azt cikkíró tette!

Ne tűnjék fel üres ismétlésnek az ügy előadása, mert L. B. ur nem akar sehogyan sem az ügy érdemébe világítani, azzal foglalkozni, pedig anélkül hiába talál fel ocshalmazt, hogy erre is akad szoros, akinek gyomrát az elfogultság, gyűlölet gerjeszti étvágyra.

Nem tudja L. B. hol lakik a közvélemény, a közudat, amit a M. U. közönyfordításának igazolására felhívtam? E tárgyban, ha kell — ezer meg ezer makói ember adhat felvilágosítást. És ugyebar L. B. ur, a tény, az elvitathatatlan tény — az ön szerint semmi.

N. S.

A makói piacról.

Keresik már a

makói hagymát.

Az országos vásár miatt a makói gabonapiacnak bizony nem valami nagy forgalma volt. Az árak változatlank voltak, mert a kedvező időjárás lefelé nyomja az árakat, habár a sok esőzés miatt némely helyről már rozsdát is jelentenek.

A makói piacon vasárnap a buza métermázsáját 20 korona 20 fillérért vásárolták. Budapesten 22 koronát fizettek a buza métermázsájáért.

A kukorica ára Makón jóval drágább mint Budapesten, míg Budapesten 15 korona 60 fillér, addig Makón 16 korona 80 fillér is fizettek a kukorica métermázsájáért.

A makói hagyma iránt már élénk érdeklődés mutatkozik Németországból. Ez is bizonyítja ama előbbi híradásukat, hogy Németországban gyöngébb hagymatermeszre van kilátás, mert bizony tavaly ilyen időtájban, de még későbbben sem igen keresték Németországból a makói hagymát. Ha a jelek tovább is kedvezők maradnak, azt hisszük, hogy a makói hagyma kezdő árfolyama 6—7 korona körül fog alakulni.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(114)

23. fejezet.

A rab vallomása.

- Az örök jól bánnak önnel?
- Jól.
- Van valami kívánsága?
- Nincs.

Az igazgató kérdéseit és dr. Korbay gépies feleleteit Tekla grófkisasszony a szomszéd szobában szóról szóra hallotta.

— Testben és lélekben megtört, mindenről lemondott ember szavai ezek, gondolta magában.

A fogház igazgató tovább folytatta:

— Hát nincs semmi kívánni valója?

— Nincs.

— No, ennek dacára hajlandó vagyok önnek egy szívességet tenni. Mit szólna hozzá, ha megszökteiném?

Dr. Korbay komolyan és nyugodtan az igazgató szeme közé nézett.

— Erre csak annyit válaszolok, felelte komoran, hogy szívességet nem fogadom el.

Az igazgató meglepetésében kimeresztette szemét és úgy bámult a rabra.

A szomszéd szobában a grófkisasszony összeresztette e visszatartására.

— Ugy van, nem fogadom el, ismétlé a rab, mert én bujdosni nem akarok, mint szökevény, hanem igenis leülök a reám szabott öt keserves esztendő és mint bűnös mért meglaok ember térek vissza abba a társadalomba, mely engem kitesztelt, megvetett és összerogdosott. A becsületes ember örökre meghalt bennem és jaj lesz mindazoknak, kik engem ebbe az élő sírba tasztítottak.

Korbay szeméi vad fényre gyúltak, míg e szavakat kimondotta.

Az igazgató összefont karokkal állott előtte és az ámulattól nem jutott szóhoz.

— Szegény ember, rebegte Tekla a másik szobában, börtönre vették, holott a kórházban lenne a helye, amint a büntény alkalmával mondotta.

Korbay elhallgatott.

Melle sebesen hullámozott, látszott rajta, hogy nagy vihar dul belsejében.

— A tekintetes igazgató ur, folytatta Korbay, meglepetten néz rám, örültek tart, hogy visszautasítottam a szökésre nyújtott segítő jót; de bennem feltámadt a bosszúérzet, mely kielégítésre vár. Ah, bosszút állani a nyomorultakon, kik megosztottak becsületemtől, vagyonomtól, millióimtól! Összetaposni őket, mint a földön kuszó férgeket! ez lelkennek minden vágya, börtönálmaimnak legnagyobb képe. Pétsy Dénest, feleségét gyermekeit földönfutó koldusokká kell tennem és esküszöm

az élő Istenre, hogy nyomorult lesz valamennyi! Ezért nem szökhetem én tekintetes igazgató ur, ezért kell leülnöm büntetésemre.

— Aztán Korbay, nem gondolt maga arra, hogy nem azok a bűnösök, kik a becsületes emberek társaságából önt kitesztették, hanem ön a gonosztevő? kérdezte a fogház-igazgató.

Folyt. köv.

Meghívó.

Az „Egyesült makói hagyma és zöldség termelő kertészek értékesítő szövetkeztének tagjai e hó 29-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor a szövetkezet Deák Ferenc-utcai háza helyiségeiben

értekezletet

tartanak. A szövetkezet összes tagjait kérem, hogy ez értekezleten okvetlenül megjelenni legyenek szivesek. Makó, 1913. június 23.

Tisztelettel

Pintér Miklós
szövetkezeti elnök.

Árlejtési hirdetmény.

A csanádi püspöki uradalom Lele-Sándormajorjában két cselédházat óhajt építeni. Ezen építési munkákra zárt ajánlati verseny-tárgyalást hirdet.

Az ajánlatok f. évi június hó 30-án d. e. 10 óráig a csanádi püspöki uradalom jószágigazgatóságánál Makón nyújtandók be, ahol a terv, költségvetés és árlejtési feltételek is megtekinthetők.

Az ajánlatokhoz 5 százaléki biztosíték csatolandó. Makó, 1913. évi június hó 19-én.

Püspökuradalmi
jószágigazgatóság.

Tánctanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az iskolai növendékek részére a nyári szünidőben egy

táncztanfolyamot

rendezek, a mely július hó 5-én veszi kezdetét.

A tanítási idő a kisebb növendékek részére délelőtt, a nagyobbaknak pedig délután lesz. A tanoktatás a berlini akadémián elfogadott legújabb francia módszer alapján eszközöltetik és főleg szem előtt tartom a testnek esztétikailag való kiképzését.

Tanítom a régiebb táncok mellett a legújabb táncokat, mint pld. boston, two-steep (tusztép), a polka-rüset, a a quansteepet (vansztép) és stb. táncokat. De legnagyobb figyelemmel vagyok a magyar táncok tanítása iránt, mint pl. a magyar szülő és sormagyar.

Nagy boston kurzust tartok este 7—8 ig. A tanítás saját házamban gróf Vay utcában külön e célra épült elegánsan berendezett táncteremben lesz megtartva.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Schvarcz Miksa
okl. tánctanító.

Makulatúra csomagolópapir

különként a „Makói Független Ujság”-nál.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

ZEITLER RUDOLF ÉS TSAI GŐZ-MALOM ÉS JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomású, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

MŰJEGET

melyet kristálytisza ártézi vízből készítettünk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógyezélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfűzde Részvény-Társaság főraktárosa.

ÉRTESÍTÉS! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Ujdonság!

Figyelem!

Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULLYAL

200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható

HALÁSZ Á. gépraktárában

MASSEY HARRIS aratógépek

... : - : szerelése megkezdődött. : - : ...

MANILLA ZSINEG

megérkezett.

Raktár augusztus 1-től kezdve Kossuth-utca II. szám, a városi mázsaház mellett.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban !! Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönben pongyolák, külön blousok és aljakban fel- !!! szoknyákban !!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M a k ó n, F ő t é r Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben KEDVEZŐ ÁRBAN !! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.